

Årsberetning 2017

Handicapidrættens Videnscenter arbejder for, at mennesker med nedsat funktionsevne får bedre muligheder for at leve et aktivt liv og opleve fuldgyldig deltagelse i samfundslivet - i skolen, under uddannelse, på jobbet og i fritiden.

Indsatsen tager afsæt i handicapidrættens erfaringer med tilpasning af aktiviteter og miljøer, som gør det muligt at inkludere alle på en ligeværdig måde, og i nyere forskning, der peger på, at erfaringer fra ét aktivitetsområde kan overføres til og styrke handicappedes deltagelse på andre områder.

På den baggrund indsamler vi viden, udvikler praksis og rådgiver om tilpasset idræt og det rummelige arbejdsmarked. Gennem praksisudvikling og formidling påvirker Videnscentret holdningen til handicap i samfundet og arbejder konkret for, at mennesker med funktionsnedsættelse bliver aktive og synlige på alle områder.

Inklusion

Inklusion i idrætsundervisningen i folkeskolen har været et centralt emne i Videnscentret i 2017. En af Videnscentrets idrætskonsulenter har sammen med to idrætslærere fra Byskovskolen i Ringsted skrevet bogen *Alle til idræt*, som er en vejledning i at skabe inkluderende idrætsundervisning. I løbet af efteråret blev bogen skrevet færdig, redigeret og layoutet, og i december blev den sendt i trykken, så den kunne udkomme ved årsskiftet 2017/18. I forbindelse med udgivelsen afholdt Videnscentret i januar i år en konference om inklusion med 120 deltagere fra blandt andet folkeskoler, UCCer, universiteter, undervisningsministeriet, handicaporganisationer, parasporten med flere.

Sideløbende med dette har Videnscentret drøftet uddannelses- og efteruddannelsesmuligheder med en række uddannelsesinstitutioner og har indtil videre fået positive tilbagemeldinger fra university colleges i Midtjylland, Sydjylland, Fyn og Hovedstadsområdet. På baggrund heraf er det forventeligt, at de første efteruddannelseskurser i inkluderende bevægelsesaktiviteter i skolen vil blive udbudt i 2. halvår 2018.

I 2017 har Videnscenteret i samarbejde med Roskilde Festivals handicapservice arbejdet på strategier, som letter tilgængelighed for mennesker med handicap til musik- og kulturtilbud i Danmark, både som tilskuere og som frivillige. Resultatet heraf vil bl.a. kunne opleves på Roskilde Festival i sommeren 2018.

Friluftsliv

Friluftsliv for mennesker med funktionsnedsættelse har fyldt meget i Videnscentrets arbejde i 2017. Det afspejler sig i en række forskellige aktiviteter:

I foråret 2017 startede Videnscentret naturklubben *Skjoldungeklubben* i samarbejde med Red Barnet og Lejre Kommune og med støtte fra Kavli Fonden. Klubben er et tilbud til familier med børn med handicap.

De første måneder af året blev brugt på at holde infomøder, rekruttere frivillige og få det praktiske på plads, og i april 2017 afholdt klubben sit første arrangement for seks tilmeldte familier. Siden er flere familier kommet til. Klubben er åben for alle.

I løbet af 2017 er der blevet afholdt et månedligt arrangement, og det fortsætter i 2018, hvor Skjoldungeklubben får et nyt, tilgængeligt klubhus, som Roskilde Festival har doneret penge til opførelsen af. På aktivitetsdagene har børnene blandt andet været på skattejagt, fisket, bygget fuglehuse og lavet juledekorationer. Og så laver de frivillige og familierne sammen mad på bål til hvert arrangement. Klubben er en stor succes blandt de tilmeldte familier.

Videnscentret har i 2017 afholdt to arrangementer i netværket 'Friluftsliv for mennesker med funktionsnedsættelse', som Videnscentret er tovholder for. Det første blev afholdt på Egmont Højskolen i februar under temaet friluftsliv og sundhedsfremme, mens det andet blev afholdt på Herstedhøje Naturcenter under temaet naturoplevelser for børn med autisme og ADHD.

Videnscentret er samarbejdspartnere i Københavns Universitets projekt Bevægelseslaboratoriet, som har til formål at give mennesker med bevægelseshandicap bedre adgang til naturoplevelser. Projektets første fase blev gennemført og afsluttet i 2017. I den forbindelse har universitetets forskere udarbejdet to forskningsartikler samt en rapport.

Nordisk samarbejde

Videnscentrets to idrætskonsulenter sidder i styregruppen for det nordiske netværk 'Aktiv fritid for alle', hvor det årlige møde i 2017 blev holdt i Island.

I efteråret afholdt Højskolen i Halmstad den Nordiske Konference i tilpasset idræt og bevægelse, der afholdes på skift i de nordiske lande hvert andet år. Videnscentret er initiativtager til den Nordiske Konference og bidrog i Halmstad bl.a. med en workshop om inklusion i idræt i skolen. I maj 2019 afholdes Nordisk Konference for 8. gang i alt og for 3. gang i Danmark med Videnscentret som vært.

Videnscentret deltog i sommer i den årlige sommeraktivitetsuge for mennesker med funktionsnedsættelse, Arctivity, i Bodø i Norge. Med i den danske delegation var voksne med fysiske handicap og frivillige hjælpere rekrutteret blandt idrætsstuderende på Syddansk Universitet.

Videnscentrets deltagelse var et led i det nordiske samarbejde, der er indbygget i eventen. Ideen er, at de personer, der deltager i aktiviteterne, finder inspiration og opnår færdigheder inden for deres aktivitet, ligesom det forventes, at de bringer deres erfaringer ind i det danske foreningsliv og bidrager til udvikling af aktiviteter på dansk grund.

Veteraner med PTSD

I starten af 2017 afsluttede Videnscentret projektet "Tættere på arbejdsmarkedet med et godt hverdagsliv for veteraner med PTSD". I den forbindelse blev der udgivet en evalueringsrapport, forfattet af forskere fra Københavns Universitet. Samtidig udgav Videnscentret et hæfte med erfaringer og anbefalinger i forhold til arbejdet med målgruppen. Hæftet blev blandt andet sendt ud til kommuner, veteranhjem, forsvarets organisationer m.fl.

I forlængelse heraf afholdt Videnscentret i marts en konference om emnet. Her deltog 115 aktører, som blandt andre omfattede medarbejdere fra kommuner, regioner, forsvaret, frivillige organisationer, veteraner og deres familier samt politikere.

I uge 27 afholdt Videnscentret på opfordring fra Arbejdsmarkedets Feriefond en sommerlejr for ni veteraner med PTSD og deres familier, i alt 40 deltagere. Sommerlejren blev afholdt på Egmont Højskolen. Målet med opholdet var blandt andet at give familierne mulighed for både hver især og sammen at opleve rekreativ og kreativ tid i samspil med andre. Desuden var hensigten, at de uformelle rammer skulle invitere til at dele erfaringer og danne nye netværk.

Programmet for ugen indeholdt forskellige familieorienterede aktiviteter som boldspil, klatring, dragebygning, kunstmaling og en dagstur i Djurs Sommerland. Derudover indbød dagene også til afslapning og fælles hygge ved bålet eller stranden. To ansatte børnehjælpere hjalp med at igangsætte aktiviteter for børnene og med at gøre oplevelserne ekstra gode.

Rehabilitering

Videnscentret medvirker i planlægning af et nordisk projekt, der skal udvikle rehabiliteringspraksis i forhold til drenge med muskelsvind. I 2017 blev forprojektet gennemført, og ansøgning om fondsmidler til at gennemføre første del af et 9-årigt praksisudviklings- og forskningsprojekt er indgivet til relevante fonde. Den praktiske del af projektet startede i september, hvor drengene og deres forældre var på et tre-ugers rehabiliteringsophold på Valnesfjord Helsesportscenter

Videnscentret deltog med et oplæg på den årlige konference arrangeret af Rehabiliteringsforum Danmark i november måned. Konferencen satte fokus på borgers valg af fagprofessionelle, på samskabelse og på recovery-begrebets betoning af borgeren som erfaringseksperter.

Samtidig var Videnscentret med til at planlægge en temadag om handicapforskning i samarbejde med Nordic Network on Disability Research og MarselisborgCentret, som blev afholdt i december. Temaet var "Rehabilitering - Faglige positioneringer og interessekampe".

Videnscenteret har i 2017 sammen med MarselisborgCentret og Rehabiliteringsforum Danmark gennemført et seminar med temaet Uderehabilitering. De godt 120 deltagere kom fra såvel regioner, kommuner som civilsamfund.

Projekt Fitness for Alle blev sat i gang i 2017. Der er udvalgt tre idrætsforeninger til projektet, der er finansieret af Bevica Fonden. Videnscentret bidrager med konsulentbistand og har medvirket på et Kick-off seminar med et oplæg om betydningen af idrætsdeltagelse for hverdagslivet for mennesker med handicap.

Publikationer

Udover de ovenfor nævnte publikationer, her i blandt bogen Alle til idræt, har Videnscentrets medarbejdere i 2017 bidraget med:

Kapitel til grundbog på pædagoguddannelsen: Soulié T og Rechnagel E R: 'Krop og bevægelse i det social- og specialpædagogiske arbejde' I Larsen V. og Rasmussen G. L. *Social- og specialpædagogik i teori og praksis*. Frydenlund 2017.

Flere kapitler om Bevægelse og rehabilitering til en grundbog for fysioterapeutstuderende.

Et review over international forskning angående deltagelse i idræt og fysisk aktivitet for børn og unge med handicap for Nasjonal kompetansetjeneste for Barn og Unge med Funksjonsnedsettelse (Norge).

Videnscenteret medvirker i redaktionsgruppen og bidrager med artikler til en antologi om Rehabilitering i udeområder. Bogen produceres i samarbejde med MarselisborgCentret og Høgskolen i Bø, Norge. Synopsis for bogen er udarbejdet i 2017.

Videnscenteret bidrager til Antologi om Aktivitet og deltagelse for alle, både med artikler og i redaktionsgruppen. Bogen produceres i samarbejde med Nasjonal Kompetansetjeneste for Barn og Unge med Funksjonsnedsettelse, Norge, og udgives af Fakkbokforlaget. Synopsis er udarbejdet i 2017.

Uddannelse

I 2017 har Videnscenteret bidraget med undervisning omkring Tilpasset Idræt og Bevægelse på studieretningen Idræt og Sundhed, Institut for Idræt, Syddansk Universitet, både på bachelor- og kandidatniveau.

Videnscenteret medvirker desuden i planlægningen af en efteruddannelse for fysioterapeuter, der skal give dem kompetence til at udsluse patienter, der modtager vederlagsfri fysioterapi, til Foreningsfitness eller andre træningstilbud i den frivillige sektor. I 2017 blev første delkursus gennemført med fire klinikker.

Mennesker med multiple funktionsnedsættelser

I 2017 har Videnscenteret i samarbejde med Institut for Idræt og Ernæring, Københavns Universitet, gennemført et forprojekt med udgangspunkt i foreningen Team Tvilling. Projektet er finansieret af Bevica Fonden og Helsefonden og skal afdække, om der er basis for et større forskningsprojekt, som sætter fokus på betydningen af idrætsfællesskaber for mennesker med multiple funktionsnedsættelser.

Videnscenteret har i samarbejde med konsulent Sanne Jensen og Sønderborg kommune afholdt et kursus i idræt, bevægelse og friluftsliv på Boenheden Bosager i Sønderborg. Bosager er et botilbud til borgere med betydelig og varig nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne. Kurset var for personalet på Bosager og på øvrige botilbud og værksteder for målgruppen i Sønderjylland.

Jobformidling

Videnscenterets jobrådgivning har i 2017 arbejdet med 50-60 mennesker med handicap, som har henvendt sig individuelt med ønsket om hjælp til at finde et job, fastholde et job eller komme i gang med uddannelse eller praktik. Det er en sammensat skare, som omfatter borgere med kognitive udfordringer, borgere med fysiske funktionsnedsættelser og borgere med andre problemstillinger.

En stor del af borgerne er kommet i kontakt med Videnscentret via brugerorganisationer som Fibromyalgiforeningen og Landsforeningen af Fleks- og Skånejobbere. Andre er henvist via jobcentre, psykologer, socialarbejdere o.a.

De fleste af borgerne henvendte sig med henblik på at få hjælp til at finde job eller praktikplads, nogle for at få hjælp til at komme i gang med uddannelse, mens en mindre gruppe borgere har haft andre problemstillinger, der skulle tages hånd om i første omgang.

Målet er for det første at hjælpe den enkelte borger med at finde en vej, som fører til det ønskede mål, og for det andet at uddrage så meget viden som muligt af arbejdet med hver enkelt.

Videnscentrets jobkonsulenter har rådgivet brugerorganisationer, kommuner og private aktører om god praksis i jobformidling for personer med varig nedsat arbejdsevne og komplekse problemstillinger.

På det kommunale område har konsulenterne bl.a.:

- Rådgivet medarbejdere i jobcentrene i Slagelse, Høje Tåstrup, Frederiksberg og København samt sagsbehandlere fra Horsens, Køge og Stevns kommuner
- Holdt oplæg om beskæftigelsesindsats i forhold til krigsveteraner med PTSD på forsvarets konferencer og seminarer.
- Deltaget i følgegruppen i projekt "Job, job, job" under Horsens kommunes beskæftigelsesforvaltning, hvor målgruppen er mennesker med psykiske vanskeligheder
- Deltaget i følgegruppen for projekt "Social IT" under Socialt Udviklingscenter (SUS). Målgruppen er her mentorer, der arbejder med unge, som har svært ved at leve op til arbejdsmarkedets krav.

I forhold til brugerorganisationer har konsulenterne:

- Afholdt inspirationsmøder i Landsforeningen af Fleks- og Skånejobbere med deltagelse af arbejdsløse fleksjobbere og kommunale sagsbehandlere
- Arrangeret dialogmøder med deltagelse af Specialfunktionen Job og Handicap og en række landsdækkende handicaporganisationer
- Holdt oplæg for ADHD-gruppen i Svendborg, for Dværgforeningen og for Sjældne Diagnoser
- Deltaget i job- og aktivitetskursus for medlemmer af Danmarks Apertforening
- Holdt oplæg på flere medlemsmøder i Fibromyalgiforeningen
- Rådgivet konsulenter fra en række handicaporganisationer, der ønsker at opgradere deres medlemsarbejde på beskæftigelsesområdet.

Evaluerings

Handicapidrættens Videnscenter har i 2017 været genstand for en ekstern evaluering. Efter en udbudsrunde i maj 2017 blev det af Styrelsen for Arbejdsmarked og Rekruttering (STAR) besluttet, at COWI skulle stå for evalueringen af Videnscentret, sammen med tre andre organisationer, der modtager satspuljetilskud. Videnscentret ønskede sig en væsentligt grundigere og mere bredspektret evaluering end den, som COWI fik i opdrag at gennemføre, og vi gjorde gentagne gange STAR opmærksom på dette, men uden effekt.

På trods af at både vi og COWIs evaluører gjorde sig anstrengelser for at lande en retvisende og anvendelig evalueringsrapport, lykkedes det ikke. Dels fordi det evalueringsdesign, STAR ønskede benyttet,

er designet til rene beskæftigelsesprojekter og uegnet til at rumme den brede tilgang, Videnscentret har til området. Dels fordi der var afsat for lidt tid til evalueringen: Fra opgaven blev sendt i udbud til arbejdet var færdigt ultimo august hengik mindre end 4 måneder, inklusive sommerferie.

Persondataforordningen

Arbejdet med at forberede implementeringen af EU's persondataforordning har krævet en del ressourcer det sidste halve år, men Videnscentret vil være klar med en privatlivspolitik og en it-sikkerhedspolitik, når forordningen træder i kraft den 25. maj 2018.

Økonomi

Handicapidrættens Videnscenter modtager statslige tilskud fra to kilder. 75 pct. af de statslige tilskud er givet i form af driftstilskud fra satspuljen på Beskæftigelsesministeriets område, mens de resterende 25 pct. er tips- og lottomidler fra Kulturministerens rådighedsbeløb. Tilsammen udgjorde disse tilskud i 2017 93 pct. af centrets samlede indtægter.

Med ændringen af lottoloven i Folketingets efterårssamling i 2017 er tilskuddet fra lottomidlerne til Videnscentret blevet ændret fra en étårig tildeling til et fast tilskud, hvilket alt andet lige er mere betryggende set fra centrets perspektiv. Med satspuljeforliget på Beskæftigelsesministeriets område i november blev det besluttet, at Videnscentrets bevilling i første omgang blev forlænget til udgangen af juni 2019. Forligspartierne skrev samtidig i aftalen om fire private projekter, hvoraf Handicapidrættens Videnscenter er det ene, at:

”Aftalepartierne har et fælles ønske om at sikre længerevarende finansiering af de private projekter og forpligter sig på at drøfte det ved næste års satspuljeforhandlinger.”

Personale

Videnscentret havde ved årets udgang 10 ansatte, heraf 9 på fuld tid. En af centrets jobkonsulenter, Inge Sørensen, gik på pension i 2017 efter at have været ansat siden centrets start for mere end 20 år siden.